

МАХМУДОВ І.І., ІВАНОВ Є.К.
РОЗРОБЛЕННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА
РЕМОНТУ МАШИН В ТВАРИННИЦТВІ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ АПК

УДК 631/635

Махмудов І.І.,
к.т.н., зав. каф. транспортних технологій,
експлуатації машин і технічного сервісу
Іванов Є.К.,
асистент кафедри машин і обладнання АПВ,
ВП НУБІП «Ніжинський агротехнічний інститут»

РОЗРОБЛЕННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ
ТА РЕМОНТУ МАШИН В ТВАРИННИЦТВІ
В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ АПК

***Анотація.** Описано ймовірні шляхи вирішення проблеми реформування системи технічного обслуговування та ремонту машин в тваринництві в умовах реформування АПК, а також концепція розвитку технічного сервісу і удосконалення технологічних процесів у тваринництві.*

Підтримання ефективного виробництва тваринницької продукції, її якості і конкурентоспроможності тривалий час, як при новому будівництві так і при реконструкції існуючих ферм, неможливо без добре налагодженої системи технічного обслуговування і ремонту технічних засобів. Система ППРТОТ, яку було покладено в основу технічного сервісу в Україні в доперобудовний період, вже не діє. На її ефективність впливали: монополізм на запасні частини, відсутність конкуренції у сфері обслуговування і ремонту, відсутність зацікавленості в якості нових машин та їх обслуговуванні протягом експлуатаційного періоду, незалежність сервісу від кінцевих результатів виробництва продукції та ін.

Післяперобудовчий період характеризувався реформуванням вітчизняного сільськогосподарського виробництва на нових організаційно-економічних засадах та створенні великої кількості виробників продукції з невеликими обсягами виробництва; енергокризою, що охопила усі галузі народного господарства і ставить жорсткі вимоги до експлуатації техніки; порушенням паритету цін не на користь товаровиробників сільськогосподарської продукції, що не дає змоги своєчасно оновлювати парк технічних засобів; деградацією наявної ремонтно-експлуатаційної бази АПК; втратою висококваліфікованих механізаторських кадрів і інженерно-технічних спеціалістів; інтенсивним насиченням господарств зарубіжною технікою, що супроводжується ускладненням її подальшої експлуатації та ін.

Через масове закриття тваринницьких ферм і зменшення закупівлі нової техніки рівень зносу технічних засобів, що залишилися, перевищує 80%, а коефіцієнт готовності знизився до 60%, є складності з придбанням запасних частин і ремонтно-експлуатаційних матеріалів.

Суть проблеми. Розробити Систему технічного обслуговування і ремонту машин і устаткування в тваринництві в умовах реформування АПК, спрямовану на підвищення ефективності їх використання, скорочення експлуатаційних витрат, втрат виробничої продукції і покращення її якості з подальшим впровадженням у виробництві при організації технічного сервісу.

Бачення. Розроблювана система є біотехнічною і охоплює основні засоби виробництва, тварин, ресурси у вигляді матеріалів, запасних частин, будівельної

Новітні тенденції використання технологій та техніки для виробництва продукції АПК

частини, необхідної для виконання ремонтно-профілактичних робіт, а також людину-основного їх виконавця.

Вона вирішує завдання підтримання роботоздатності машин і устаткування тваринницьких ферм з високим рівнем готовності їх до роботи, усунення відмов у максимальній допустимій терміні часу, забезпечення нормативної довговічності технічних засобів з найменшими витратами на ремонтно-експлуатаційні потреби.

Орієнтири відповідно світового стану. При розробці системи необхідно урахувати можливу тенденцію підтягування надійності перспективних вітчизняних технічних засобів до рівня найкращих зарубіжних зразків, а також всі переваги сучасних методів організації технічного сервісу у країнах близького та далекого зарубіжжя.

Ймовірні шляхи вирішення проблеми передбачають:

- розробку основних положень та складу робіт по технічному обслуговуванню основних типів машин і устаткування в тваринництві;
- розробку основних вимог до зберігання, захисту від корозії і старіння, а також технічного обслуговування при зберіганні;
- обґрунтування обсягів робіт по технічному обслуговуванню технічних засобів на етапі проектування;
- розробку норм витрат матеріалів і лімітів витрат коштів на технічне обслуговування і ремонт;
- розробку основних вимог до виробничо-технічної бази і обґрунтування типорозмірів пунктів технічного обслуговування;
- розробку проекту Державного документу «Система технічного обслуговування і ремонту машин і устаткування в тваринництві в умовах реформування АПК».

Розроблювана Система може бути впроваджена у виробництво при загальній концепції розвитку технічного сервісу, яка базується на ряді положень:

- для збереження виробництва продукції на певному рівні за рахунок ремонту і модернізації необхідно забезпечити роботоздатність машин, які ще залишилися в експлуатації;
- доцільно розвинути відновлення зношених деталей як альтернативу витрат нових на обслуговування старіючого парку машин;
- створити вторинний ринок вживаних машин і поєднати ремонтно-обслуговуючі роботи підприємств технічного сервісу з торгівлею запчастинами, в тому числі і відновленими, як більш дешевими;
- розробити економічні основи для установа зв'язків між виробниками техніки, виконавцями техсервісу і споживачами машин;
- для ефективного використання наявної техніки та забезпечення товаровиробників новою технікою створити в Україні мережу технічних центрів, здатних виконувати широкий спектр сервісних послуг, що включає маркетинг, торгівлю машинами, технічне обслуговування і ремонт в гарантійний та післягарантійний періоди, а також підготовку і перепідготовку кадрів сфери експлуатації та ремонту машин;
- в структурі заново або раніше створених МТС передбачити підрозділи для технічного сервісу машин і обладнання в тваринництві;
- розробити схему організації техсервісу машин і обладнання з виконанням послуг через спеціалізовані структури на рівні товаровиробників, району, області, держави;
- визначити технічне оснащення ремонтно-обслуговуючих підрозділів МТС по сервісу тваринницької техніки;

Сучасні тенденції та перспективи розвитку збалансованого природокористування в агропромисловому виробництві

МАХМУДОВ І.І., ІВАНОВ Є.К.
РОЗРОБЛЕННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА
РЕМОНТУ МАШИН В ТВАРИННИЦТВІ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ АПК

- підготувати проекти реконструкції й технічного переоснащення ремонтно-обслуговуючих підрозділів з урахуванням обсягів робіт по обслуговуванню товаровиробників через МТС;
- розробити нормативно-технічну і правову документацію з організації, функціонування та економічних взаємовідносин підрозділів МТС по тваринництву, сервісних служб і товаровиробників.

Табл. 1. Техніко-економічні показники пунктів технічного обслуговування тваринницьких ферм і комплексів

Вид ферми	Поголів'я	Загальна трудо-місткість робіт з ТО і ремонту, люд.-год.	Виробнича площа приміщень, м ²	Кошторисна вартість, тис. грн.			Кількість робітників	
				загальна	будівельної частини	устаткування	всього	в т.ч. виробничих
Молочні ферми	400-600	7000	158,0	529,15	471,53	57,62	4	3
	800	10500	265,6	733,25	646,73	86,52	5	3
	1200	15700	265,6	733,25	646,73	86,52	6	4
Свино-ферми	12 тис	26000	353,6	755,83	606,37	149,46	9	6
	24 тис	39100	353,6	755,83	606,37	149,46	13	10
	54 тис	61000	692,4	2240,45	1795,48	444,97	23	17
	108 тис	116000	808,8	2468,42	1945,93	522,49	40	33

Машина і обладнання (Устаткування ІМТ), які забезпечують конкурентне виробництво молока в Україні, відповідають технічним, технологічним та фізіологічним вимогам, нормативним параметрам процесу виробництва молока.

Удосконалення технологічних процесів:

Утримання:

- в боксах і комбібоксах на глибокій підстилці з механізованим внесенням і розподіленням підстилки;
- на пасовищах з використанням електроогорож і організацією регульованого загінного пасіння тварин;
- в літніх таборах постійного базування;
- телят – в індивідуальних та групових хатинках та клітках.

Годівля - повноцінно збалансованими кормосумішами.

Напування тварин:

- автоматизовані системи напування з підігріванням води в зимовий період;
- клапанні і соскові напувалки для телят;
- групові напувалки з підігріванням води на вигульних майданчиках;
- клапанні напувалки для пасовищ.

Забезпечення мікроклімату:

- системи природної вентиляції з регулюванням обміну повітря по температурі та газовому складу;
- використання сонячної енергії при утриманні тварин в приміщенні.

Доїння:

- стаціонарні автоматизовані та роботизовані доїльні установки, удосконалені у напрямі забезпечення максимуму фізіологічності процесу;
- доїльні установки для пасовищ та літніх таборів.

Рис. 1. Устаткування ІМТ

Список літератури

1. Формування і реалізація державної технічної політики розвитку матеріально-технічної бази АПК в Україні : Матеріали до 5-річних зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників. – К. – 2003. - С. 40-45.
2. Тивоненко І.Г. Первинний облік: стан і вимоги в інженерній службі села / І.Г. Тивоненко // Економіка АПК. - 2002. - №10. - С. 108-111.
3. Махмудов І.І. Формування ринку технічних засобів в агропромисловому комплексі України / І.І. Махмудов // Міжвідомчий науковий збірник ННЦ «Інститут механізації та електрифікації сільського господарства». – Глеваха. – Вип. 9. – С. 65-70.